

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 28, 42, 43, 44, 66 IR 67 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I- 1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 56⁴ STRAIPSNIU ĮSTATYMO NR. XIV-1726 16, 33 IR 36 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PROFESINIO MOKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-450 33 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1730 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Konstitucinis Teismas 2023 m. balandžio 26 d. nutarimu Nr. KT40-N4/2023 pripažino, kad Švietimo įstatymo 43 straipsnio 7 dalies nuostata „Mokykla bendrojo ugdymo programas gali vykdyti, jei atitinka Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus bendruosius ir specialiuosius kriterijus“ tiek, kiek ja Lietuvos Respublikos Vyriausybei pavesta nustatyti savivaldybių bendrojo ugdymo mokykloms taikomus bendruosius ir specialiuosius kriterijus, prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 2 daliai, 120 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 28, 41, 42, 43, 44, 66 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo 2023 m. balandžio 26 d. nutarimą Nr. KT40-N4/2023 (toliau – Konstitucinio Teismo nutarimas).

Įstatymo projektas tikslas – atsižvelgus į Konstitucinio Teismo nutarimą specialiuosius ir bendruosius kriterijus, kuriuos atitinkanti mokykla gali vykdyti bendrojo ugdymo programas, nustatyti įstatyme.

Įstatymo projekto uždaviniai:

1. Įgyvendinant Konstitucinio Teismo nutarimą, papildyti Švietimo įstatymo 43 straipsnį bendraisiais ir specialiaisiais kriterijais ir patikslinti kitus straipsnius, susijusius su savivaldybių bendrojo ugdymo mokyklų tinklo kūrimu ir finansavimu;

2. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai organizavimas ir koordinavimas priskirtas savarankiškosioms (Konstitucijos ir įstatymų nustatytoms (priskirtoms)) savivaldybių funkcijoms, patikslinti Švietimo įstatymo nuostatas dėl savivaldybės pagalbos įstaigos steigimo, reorganizavimo, likvidavimo.

3. Aiškiau reglamentuoti švietimo pažangos ir tęstinės veiklos priemonių finansavimą (pakeisti Švietimo įstatymo 66 straipsnio 1 dalį).

Kartu teikiami:

– Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 16, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo siūloma nukelti nuostatų, susijusių su savivaldybių kadetų ugdymo gimnazijomis, skirtomis šalies (regiono) mokiniams įteisinimu ir ūkio lėšų skyrimu iš valstybės biudžetu,

įsigaliojimo laiką ir suderinti nuostatas su teikiamo Įstatymo projekto nuostatomis ir apibūdinama specializuoto ugdymo krypties programa;

– Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymo Nr. VIII-450 33 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo siekiama suderinti Profesinio mokymo įstatymo straipsnių nuostatas tarpusavyje dėl profesinio mokymo įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ir suderinti su Švietimo įstatymo nuostatomis;

– Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siekiama aiškiai, nedviprasmiškai reglamentuoti, kokia sprendimų priėmimo laisvė savivaldybėms suteikiama joms įgyvendinant funkcijas švietimo srityje, inter alia užtikrinant savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymąsi pagal privalomojo švietimo programas, t. y. aiškiai apibrėžti, kurios švietimo srities savivaldybių funkcijos yra priskiriamos prie valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms), o kurios – prie savarankiškųjų (*Konstitucijos* ir įstatymų nustatytų (priskirtų)) savivaldybių funkcijų. Minėtas projektas teikiamas įvertinus Konstitucinio Teismo nutarimo 24 punkto nuostatas.

– Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1730 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo siūloma suderinti nuostatas su teikiamu Įstatymo projektu.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Įstatymo projekto iniciatorė – Vyriausybė, Įstatymo projektą parengė – Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Įgyvendinant Švietimo įstatymo nuostatas, Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 2011 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyti bendrieji ir specialieji kriterijai, kuriuos atitinkančios mokyklos gali vykdyti bendrojo ugdymo programas. Taip pat nustatyti kriterijai mokykloms, vykdančioms specializuoto ugdymo krypties programas, savivaldybių mokykloms (klasėms), skirtoms šalies (regiono) mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, kurioms skiriama ūkio lėšų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto.

Siekiant, kad ugdymo finansavimas atitiktų Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus reikalavimus, atitinkamos nuostatos yra įtvirtintos Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Švietimo įstatyme nustatyta, kad savivaldybės taryba pagalbos įstaigas steigia, reorganizuoja, likviduoja, pertvarko vadovaudamasi Vyriausybės nustatytais pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijais. Švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašas patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 883 „Dėl Švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo patvirtinimo“.

Švietimo įstatymo 66 straipsnio 1 dalis numato valstybės lėšų skyrimą tik „švietimo politikos pažangos uždavinius įgyvendinančiose nacionalinėse plėtros programose suplanuotoms priemonėms įgyvendinti“, kurios paskirstomos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatyta tvarka. Tokiu būdu apibrėžiamos investicijos į pažangos priemones, nors jų finansavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymas bei jo įgyvendinamieji teisės aktai ir Švietimo įstatymo 66 straipsnio 1 dalis, numatanti specialų pažangos priemonių reglamentavimą (pvz., kad lėšos pažangos priemonėms paskirstomos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatyta tvarka), nėra

korektiška. Kita vertus, praktikoje dažni atvejai, kuomet įgyvendinant tęstinės veiklos priemonės, valstybės biudžeto lėšas būtina paskirstyti grupei subjektų (pvz., valstybinėms mokykloms ir savivaldybėms). Kad lėšų paskirstymas būtų skaidrus, būtina nustatyti aiškius paskirstymo kriterijus ir patvirtinti lėšų paskirstymo tvarkų aprašus, tačiau dabartinė 66 straipsnio 1 dalis švietimo, mokslo ir sporto ministrui tokių įgaliojimų nenumato, todėl šie įgaliojimai kasmet įrašomi į atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų patvirtinimo įstatymą (lėšų paskirstymo tvarkų aprašai galioja tik atitinkamais metais ir kasmet turi būti pertvartinami iš naujo). Siekiant įtvirtinti galimybę švietimo, mokslo ir sporto ministrui nustatyti tęstinės veiklos lėšų paskirstymo tvarkas, reikėtų tikslinti 66 straipsnio 1 dalį.

Šiuo metu Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatyme Nr. XIV-1726 nustatyta, kad nuostatos, susijusios su savivaldybių kadetų ugdymo gimnazijų, skirtų šalies (regiono) mokiniams, įteisinimu ir mokyklos ūkio lėšų skyrimo iš valstybės biudžeto įsigalioja 2023 m. liepos 1 d.

Šiuo metu Profesinio mokymo įstatymo 15 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad profesinio mokymo įstaigos reorganizuojamos, likviduojamos ir pertvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu, išskyrus bausmių vykdymo sistemos profesinio mokymo ir vidaus reikalų profesinio mokymo įstaigas, kurios reorganizuojamos, likviduojamos ir pertvarkomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, o 33 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatyta, kad savivaldybės atstovaujamoji institucija steigia, reorganizuoja, atlieka struktūrinius pertvarkymus, likviduoja ir pertvarko profesinio mokymo įstaigas, kuriose teisės aktų nustatyta tvarka įgyvendina savivaldybės kaip savininkės ar dalininkės teisės ir pareigas, Švietimo įstatymo nustatyta tvarka. Švietimo įstatyme nustatyta, kad savivaldybės taryba profesinio mokymo įstaigas steigia (42 straipsnio 1 dalies 5 punktas) vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintomis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis, o profesinio mokymo įstaigos reorganizuojamos, likviduojamos, pertvarkomos savininko teisės ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimo) sprendimu, vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis. Profesinio mokymo įstaigų tinklas kuriamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatymu, o Švietimo įstatyme nustatyta, kad – vadovaujantis Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėmis.

Šiuo metu Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad savivaldybės savarankiškoji funkcija yra savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas, o 7 straipsnio 6 punkte nustatyta, kad savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas yra valstybės (valstybės perduota ir savivaldybėms) funkcija.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Įstatymo projektu siūloma atsisakyti nuostatos, kad mokykla bendrojo ugdymo programas gali vykdyti, jeigu atitinka Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse nustatytus bendruosius ir specialiuosius kriterijus. Bendruosius ir specialiuosius kriterijus, kuriuos atitinkančios mokyklos gali vykdyti bendrojo ugdymo programas, siūloma nustatyti Įstatymo projektu keičiamo 43 straipsnio 8–15 dalyse.

Nustatytus bendruosius kriterijus turi atitikti visos mokyklos, vykdančios bendrojo ugdymo programas. Siūlomi bendrieji kriterijai nustato, kad mokykla turi turėti mokyklos ugdymo planą, mokyklos materialioji aplinka turi būti kuriama vadovaujantis švietimo aprūpinimo standartais, mokymosi aplinka turi būti pritaikyta mokinių ugdymosi poreikiams tenkinti ir atitikti higienos normas, mokinių ugdymo(si) apskaita ir kita informacija turi būti tvarkoma elektroniniuose

dienynuose, mokyklos vadovo, jo pavaduotojų ugdymui, skyrių vedėjų, mokytojų, švietimo pagalbos specialistų išsilavinimas ir kvalifikacija turi atitikti nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, klasės turi atitikti Vyriausybės nustatytus dydžius. Taip pat siūloma nustatyti, į ką atsižvelgdama Vyriausybė turi nustatyti mažiausią ir didžiausią mokinių skaičių valstybinėse ir savivaldybės mokyklos klasėse (į bendrojo ugdymo programos lygmenį, mokinių ugdymosi poreikių tenkinimą, mokinių specialiuosius ugdymosi poreikius), kad valstybinės ir savivaldybės mokyklos dydis turi atitikti leistiną mažiausią mokinių, nustatytą Vyriausybės, atsižvelgiant į mokyklos tipą, paskirtį, sąlygų sudarymą užtikrinti užsienio kalbų, pasirenkamųjų dalykų, neformaliojo vaikų švietimo užsiėmimų pasiūlą, tenkinančią mokinių ugdymosi poreikius, valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšų naudojimo ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą.

Be bendrųjų kriterijų, siūloma nustatyti specialiuosius kriterijus mokykloms, atsižvelgiant į jų paskirtį, vykdomas bendrojo ugdymo programas ir veiklos specifiką:

- vykdančioms specializuoto ugdymo krypties programas, nes šiose mokyklose bendrojo ugdymo programos vykdomos kartu su dailės, muzikiniu, meniniu, sportiniu ar kitu ugdymu;

- ugdančioms kadetus, nes šiose mokyklose be bendrojo ugdymo programų vykdomos ir kadetų ugdymo programa;

- bendrąjį ugdymą grindžiančioms savitos pedagoginės sistemos samprata, kuri suprantama kaip ugdymo priemonių ir metodų visuma, aprėpianti savitą ugdymo filosofiją, ugdymo tikslus, mokymosi aplinką, ugdymo proceso organizavimo būdus (toliau – savitos pedagoginės sistemos samprata), ar įgyvendinančioms jos elementus, nes savita pedagoginė sistema iš pedagoginių sistemų išskiria savita paradigma, vertybinėmis nuostatomis, ugdymo filosofija, ugdymo tikslais, religine orientacija, savitu pedagoginiu psichologiniu požiūriu į žmogaus prigimtį, raidą, dera su bendrosiomis ugdymo programomis, bendraisiais ugdymo planais;

- mokyklai, skirtai mokiniams dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, nes įgyvendinant įtraukiojo ugdymo principą siekiama, kad tik didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams būtų sudaryta galimybė mokytis jiems skirtose specialiosiose mokyklose;

- gimnazijoms dėl klasių skaičiaus pagal vidurinio ugdymo programą sudarymo, atsižvelgiant į mokinių ugdymosi poreikių tenkinimą pasirinkti ugdymo turinį, atsižvelgiant į mokinio planuojamą tolesnį mokymąsi ar studijų kryptį, ekonomišką, efektyvų, rezultatyvų mokymo lėšų naudojimą ir mokyklos geografinę padėtį;

- privalomą valstybinės kalbos mokymą mokyklose pagal švietimo, mokslo ir sporto ministro patvirtintas bendrąsias programas, kuriose mokoma nevalstybine kalba.

Taip pat siūloma nustatyti papildomus kriterijus mokykloms, skirtoms šalies (regiono) mokiniams, nes šioms savivaldybių mokykloms iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto skiriamos ne tik mokymo lėšos, bet ir mokyklos ūkio lėšos.

Siūloma nustatyti, kad kriterijų kiekybinės reikšmės (pvz., *mažiausias ir didžiausias galimas mokinių skaičius klasėje; dalis mokinių iš kitų savivaldybių mokyklose, skirtose šalies (regiono) mokiniams; atstumas tarp kaimo vietovėse esančių gimnazijų*) ir kokybinės reikšmės (*rezultatų, švietimo pagalbos, ugdymo proceso vertinimo lygis (ne žemiau, nei); mokinių, padariusių pažangą per vienerius mokslo metus dalis (ne mažiau, nei), mokyklos vadovo metų veiklos vertinimas (ne žemiau, nei)*) būtų nustatytos Vyriausybės patvirtintose Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklėse. Jei mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas, neatitinka bent vieno Įstatymo projektu keičiamo 43 straipsnio 8 dalies 1–6 punktuose, 9–15 dalyse nustatytų kriterijų, siūloma, kad Vyriausybės nustatyta tvarka būtų stabdomas mokyklai skirtų mokymo lėšų ir (ar) mokyklos ūkio lėšų iš valstybės biudžeto pervedimas.

Siūloma papildyti, kad mokyklų (išskyrus aukštąsias mokyklas ir profesinio mokymo įstaigas), vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklas kuriamas, bendrojo ugdymo mokyklos steigiamos, reorganizuojamos, likviduojamos, pertvarkomos, jų struktūros pertvarka vykdoma vadovaujantis Įstatymo projekte nustatytais bendraisiais ir specialiaisiais kriterijais.

Siūloma atsisakyti nuostatos, kad savivaldybės taryba pagalbos įstaigas steigia, reorganizuoja, likviduoja, pertvarko vadovaudamasi Vyriausybės nustatytais pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijais ir nustatyti, kad savivaldybės taryba tai atlieka savarankiškai, nes pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnį švietimo pagalbos teikimo mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai organizavimas ir koordinavimas priskirtas savarankiškosioms (Konstitucijos ir įstatymų nustatytoms (priskirtoms)) savivaldybių funkcijoms.

Siekiant dermės dėl profesinio mokymo įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo tarp Profesinio mokymo įstatymo nuostatų ir dėl anksčiau minėtų Profesinio mokymo įstatymo nuostatų dermės su Švietimo įstatymu, siūloma nustatyti, kad profesinio mokymo įstaigų tinklas kuriamas ir šios įstaigos steigiamos, reorganizuojamos, likviduojamos, pertvarkomos vadovaujantis Profesinio mokymo įstatymu.

Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymas numato, kad viešosios įstaigos steigėju gali būti valstybė, tokiu atveju viešosios įstaigos steigimo sutartis ar steigimo aktas surašomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu dėl viešosios įstaigos steigimo ir valstybei nuosavybės teise priklausančio turto investavimo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nustatyta tvarka (4 straipsnio 1 ir 4 dalys). Profesinio mokymo įstatymo 15 straipsnis numato, kad profesinio mokymo įstaigas gali steigti fiziniai ar juridiniai asmenys ar kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos, o valstybinė profesinio mokymo įstaiga yra viešasis juridinis asmuo, veikiantis kaip viešoji įstaiga, kurio savininko teises ir pareigas įgyvendina atitinkamai Vyriausybė ar jos įgaliota institucija arba įstaiga. Įvertinus šį galiojantį teisinį reglamentavimą, Įstatymo projektu keičiamo Švietimo įstatymo 42 straipsnio 1 dalies 3 punkte siūloma atsisakyti nuostatos, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija galėtų steigti profesinio mokymo įstaigas, nes Švietimo įstatymo 42 straipsnio 1 dalies 2 punkte yra pakankamas ir derantis su Viešųjų įstaigų įstatymu reglamentavimas steigti profesinio mokymo įstaigas, kurių teisinė forma viešoji įstaiga.

Siūloma tikslinti keičiamo Švietimo įstatymo 66 straipsnio 1 dalį ir joje aptarti valstybės lėšų skyrimą ne tik pažangos, bet ir tęstinės veiklos priemonėms, suteikiant švietimo, mokslo ir sporto ministrui teisę nustatyti tęstinės veiklos lėšų paskirstymo tvarkas.

Atsižvelgiant į tai, kad siūloma bendruosius ir specialiuosius kriterijus, kuriuos atitinkančios mokyklos gali vykdyti bendrojo ugdymo programas, nustatyti Įstatymo projektu keičiamo 43 straipsnio 8–15 dalyse, atitinkamai siūloma papildyti Švietimo įstatymo 67 straipsnio 1 dalį, numatant, kad Vyriausybės nustatytais atvejais mokykloms, klasėms, kuriose mokinių skaičius neatitinka Vyriausybės nustatyto mažiausio ir (arba) didžiausio leistino mokinių skaičiaus, mokymo lėšos iš valstybės biudžeto neskiriamos arba skiriamos mokymo lėšos mažinamos Vyriausybės nustatyta tvarka. Kai Vyriausybės nustatytais atvejais mokinių skaičius savivaldybių mokyklų klasėse gali būti mažesnis už Vyriausybės nustatytą mažiausią leistiną mokinių skaičių klasėje, mokymo lėšų, skiriamų iš valstybės biudžeto, sumažinimą savivaldybės padengia iš savivaldybių biudžetų.

Pagal šią nuostatą Vyriausybė nustatytų atvejus, kuomet lėšos būtų neskiriamos, jei valstybinės ar savivaldybių mokyklos, klasės turėtų mažesnę mokinių skaičių nei Vyriausybės nustatytas minimalus leistinas skaičius (jeigu atitinkamo tipo mokykloms jis būtų nustatomas). Tam tikrais nustatytais atvejais mokymo lėšos iš valstybės biudžeto galėtų būti skiriamos, esant mažesniai už nustatytą minimalų leistiną mokinių skaičių, tačiau jos būtų mažesnės ir savivaldybių mokyklose likusi dalis turėtų būti dengiama iš savivaldybių biudžetų. Iš valstybės biudžeto skiriamos mokymo lėšos taip pat būtų mažinamos, jei mokyklose būtų formuojama mažesnis skaičius klasių kompleksų, nei yra skiriama lėšų, ir mokinių skaičius juose viršytų didžiausią leistiną.

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybių mokykloms mokymo lėšos skiriamos ir valstybės biudžeto, siūloma Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 5 punktą, kuriame nustatyta, kad savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymąsi pagal privalomojo švietimo programas yra savarankiškoji funkcija pripažinti netekusiu galios. Taip pat siekiant dermės su Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, 19, 20, 21, 23, 29, 36, 38,

39, 41, 43, 44, 46, 49, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 62, 63, 64, 67, 69, 70 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 56⁴ straipsniu įstatymo Nr. XIV-1726 16, 33 ir 36 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu, kuriuo siūloma nukelti nuostatų, susijusių su savivaldybių kadetų ugdymo gimnazijomis, skirtomis šalies (regiono) mokiniams, įsigaliojimo laiką, siūloma tikslinti Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1730 įsigaliojimą.

Priėmus Įstatymo projektą, Švietimo įstatymo nuostatos neprieštarautų Lietuvos Respublikos Konstitucijos 40 straipsnio 1 daliai, 41 straipsnio 2 daliai, 120 straipsnio 2 daliai, konstituciniam teisinės valstybės principui, būtų aiškiai apibrėžta, kad savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų iki 16 metų mokymosi pagal privalomojo švietimo programas užtikrinimas yra valstybės (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Siūlomas projektas kriminogeninei situacijai ir korupcijai neigiamos įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Projektas verslo sąlygoms ir jo plėtrai neigiamos įtakos neturės.

8. Ar įstatymo projektas neprieštaruoja strateginio lygmens planavimo dokumentams:
Neprieštaruoja.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokie šios srities teisės aktai tebegalioja (pateikiamas šių aktų sąrašas) ir kokius galiojančius teisės aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą projektą.

Priėmus teikiamus įstatymų projektus, kitų įstatymų keisti, panaikinti ar priimti nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas, o projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo, Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės norminių aktų rengimo tvarkos įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos teisės aktus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įstatymų lydimųjų aktų, – kas ir kada juos turėtų parengti, šių aktų metmenys.

Įstatymui įgyvendinti reikės parengti šiuos Vyriausybės nutarimus:

1. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. birželio 29 d. nutarimo Nr. 768 „Dėl Mokyklų, vykdančių formaliojo švietimo programas, tinklo kūrimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.

2. Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimo Nr. 883 „Dėl Švietimo pagalbos įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios.

13. Kiek biudžeto lėšų pareikalaus ar leis sutaupyti įstatymo įgyvendinimas (pateikiami įvertinimai artimiausiems metams ir tolesnei ateičiai).

Papildomų lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai Įstatymo projekto žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinės paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis yra „bendrieji kriterijai“, „specialieji kriterijai“, „bendrojo ugdymo programa“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.